

Notitie

Opdrachtgever: Dhr. R. van Deutekom, gemeente Leiden
Auteur: R. de Boer & W. Moerland
Betreft: Quick Scan Haarlemmerweg Leiden
Projectnummer: 1671
Datum: 18 oktober 2017
Status: definitief

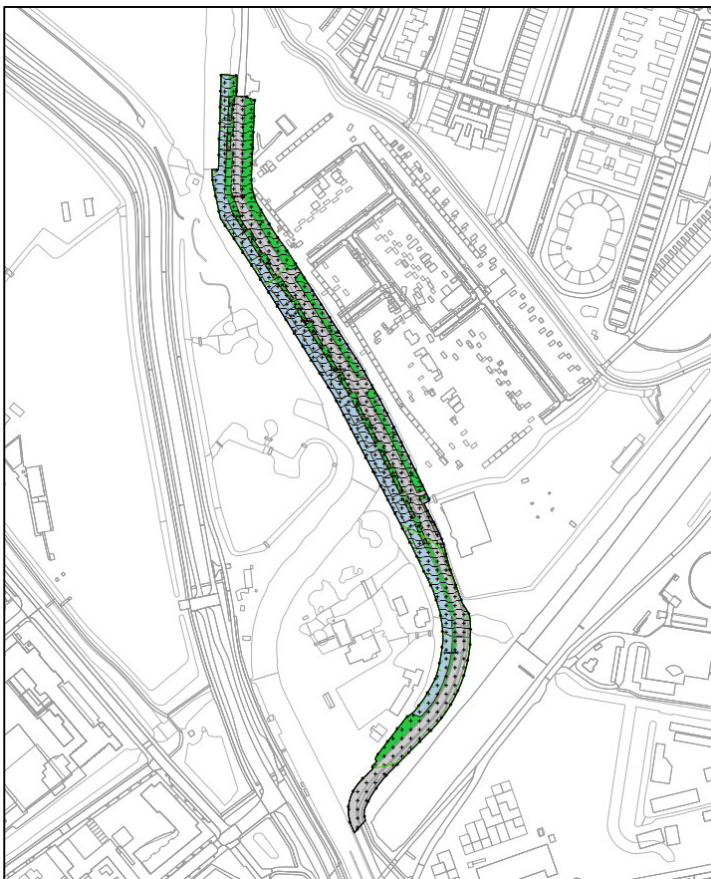

Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

In het kader van een nieuw bestemmingsplan voor de Haarlemmerweg te Leiden is Bureau Stadsnatuur gevraagd om verkennend onderzoek ('quick scan') te verrichten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het bestemmingsplan voorziet in de herstructurering van de woonboten, de oevers en de weg. Doel van dit onderzoek is het bepalen of er potenties aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde flora en fauna. Zie Figuur 1 voor de begrenzing van het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (zwart omkaderd tracé)

Methodiek

Op 6 september 2017 is in de middag door twee ecologen van Bureau Stadsnatuur het plangebied beoordeeld op potenties voor of aanwezigheid van leefgebied van soorten met een beschermde status in de Wnb. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren gunstig: zonnig en droog. Aanvullend op het veldbezoek is de natuurdatabase van de gemeente Leiden geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten in (de nabijheid van) het plangebied (zie literatuurlijst). Op basis van deze quick scan is bepaald of een vervolgonderzoek noodzakelijk wordt geacht.

Resultaten

Beschrijving plangebied

Het onderzochte deel van de Haarlemmerweg en Haarlemmertrekvaart (inclusief zijgeul) bestaat uit een asfaltweg met aan beide kanten bermen, een aantal woonboten met bijbehorende tuinen en opstallen, tussenliggende ruigtebegroeiing en de watergang Haarlemmertrekvaart (Figuur 2). In het noordelijke deel overlapt omvat het plangebied een sloot die parallel loopt aan de Haarlemmerweg (Figuur 3).

Figuur 2. Veldsituatie Haarlemmertrekvaart.

Figuur 3. Veldsituatie Haarlemmerweg, noordelijke deel plangebied.

Flora

Beschermde flora conform de Wnb is binnen het plangebied niet te verwachten. Deze doorgaans (zeer) zeldzame soorten komen nauwelijks voor in urbaan gebied. Voor de enkele typische muurplanten die in de nieuwe natuurwetgeving hun beschermde status hebben behouden, is binnen het plangebied geen leefgebied vastgesteld. Klein glaskruid *Parietaria judaica* is lokaal aanwezig en heeft zijn oorsprong hoogst waarschijnlijk van het heempark aan de overzijde van Heempark. Onder de Flora- en faunawet had deze soort een beschermde status, onder de huidige natuurwetgeving niet meer. Ditzelfde geldt voor de muurvaren Zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum* die net buiten het plangebied een forse groeiplaats heeft onder het spoorviaduct. Met beide soorten hoeft in relatie tot de Wet natuurbescherming geen rekening gehouden te worden.

Fauna

Ongewervelde dieren, amfibieën en reptielen. Het plangebied biedt potenties voor de aanwezigheid van amfibieën, zoals Kleine watersalamander *Lissotriton vulgaris*, Bruine kikker *Rana temporaria* en Bastaardkikker *Pelophylax klepton esculentus* (Creemers & Van Delft, 2009). Voor deze soorten geldt in Zuid-Holland een vrijstelling voor de verboden voortkomend uit Wnb. artikel 3.10, waarmee aanwezigheid van deze soorten geen beperkingen oplevert. Expliciet wordt het ontbreken van potentieel leefgebied voor Rugstreeppad *Epidalea calamita* vermeld.

Leefgebied voor overige beschermde soorten uit deze soortgroepen is niet binnen het plangebied aanwezig. Deze soorten zijn in de regel zeer specialistisch ten aanzien van een leefgebied. Hun habitat is hoofdzakelijk in hoogwaardige milieus. Aanwezigheid van een kritische soort als Platte schijfhoren *Anisus vorticulus* is uitgesloten binnen het plangebied.

Vissen. Binnen de plangebieden komen geen vissen voor die onder de Wnb beschermd worden. Voorkomen van een strikt beschermde soort als Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis* (beschermingsregime 'andere soorten') is op basis van regionale verspreiding (Kranenbarg *et al.* 2015) en ontbreken aan geschikte habitat niet aannemelijk. Niet uitgesloten kan worden dat Bittervoorn *Rhodeus amarus*, Rivierdonderpad *Cottus perifretum* en Kleine modderkruiper *Cobitis taenia* in het plangebied voorkomen. Deze zijn onder de Wet natuurbescherming niet meer beschermd, maar worden echter wel genoemd in enkele gedragscodes, waaronder de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Op dit moment zijn er nog geen nieuwe gedragscodes door de minister van Economische Zaken goedgekeurd en blijven de oude gedragscodes, met alle voorwaarden en verplichtingen van kracht, waaronder de plicht gedurende ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met genoemde soorten.

Vogels. Tijdens het veldbezoek zijn enkele vogelsoorten waargenomen die redelijkerwijs als broedvogel verwacht mogen worden in de waterkant van de vaart: Waterhoen *Gallinula chlorops*, Meerkoet *Fulica atra*, Wilde eend *Anas platyrhynchos* en Fuut *Podiceps cristatus*.

In enkele tuinen van de woonboten aan de waterkant bevinden zich forse coniferen die mogelijk nestgelegenheid bieden aan Huismussen *Passer domesticus*; de soort is tijdens het bezoek niet waargenomen. De bebouwing c.q. woonboten bieden geen nestgelegenheid aan gebouwbewonende vogelsoorten.

Vleermuizen.

De aanwezige bebouwing c.q. woonboten bieden geen verblijfplaatsen aan gebouwbewonende vleermuissoorten. Ook zijn er geen geschikte bomen met holten of andere verblijfplaatsen.

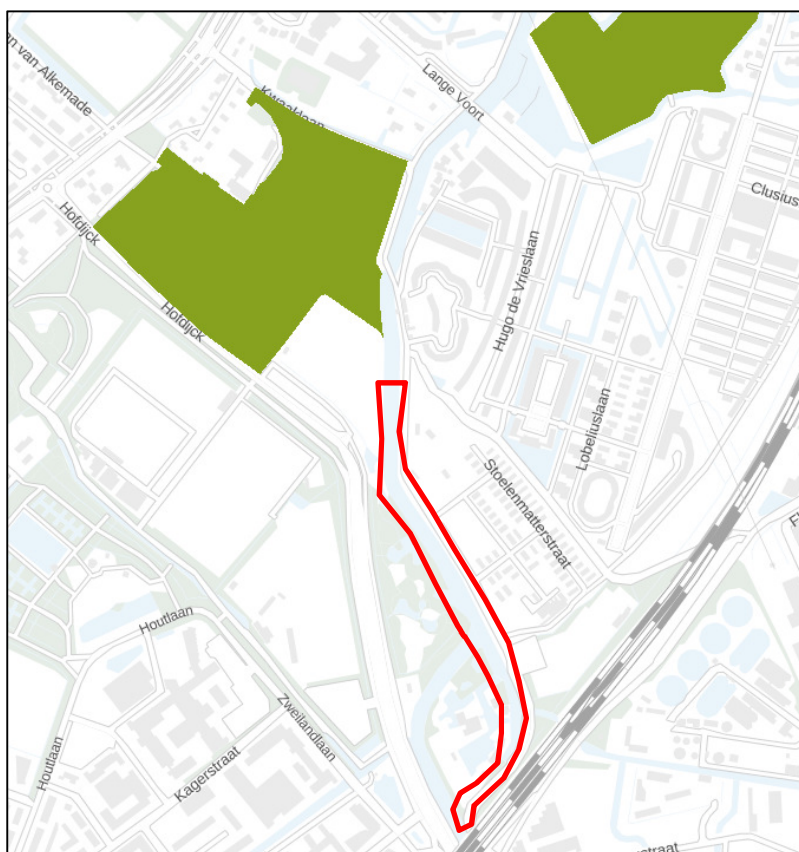
Blijkens de natuurdatabase van de gemeente Leiden maken Watervleermuis *Myotis daubentonii* en Meervleermuis *Myotis dasycneme* gebruik van de Haarlemmertrekvaart. Dit is een brede vaart die de stad Leiden verbindt met het omliggende buitengebied. De vaart is mogelijk een essentiële vliegroute voor deze soorten, hetgeen onder de Wnb geldt als een beschermde functionaliteit.

Er is geen sprake van essentieel foerageergebied voor deze en overige soorten; in de directe omgeving zijn groengebieden en donkere wateren talrijk waar genoemde en andere soorten kunnen foerageren.

Overige zoogdieren. Een aantal onder de Wnb genoemde zoogdieren komt voor of is te verwachten in betreffend plangebied. Deze zijn echter vrijgesteld van bescherming op provinciaal niveau (zie Bijlage). Het gaat onder meer om Egel *Erinaceus europaeus*, Bunzing *Mustela putorius* en andere marterachtigen. Uitgesloten worden Steenmarter *Martes foina* en Waterspitsmuis *Neomys fodiens*. Beide soorten zijn in Zuid-Holland strikt beschermd, maar worden niet verwacht binnen het plangebied. Geschikt leefgebied of potentiële verblijfplaatsen ontbreken in het plangebied.

Beschermde gebieden

Het plangebied bevindt zich niet in een straal van 3 kilometer van een Natura 2000-gebied. Het bestemmingsplangebied valt buiten het landgoed Oud Poelgeest (Figuur 4), dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). De Provincie Zuid-Holland hanteert slechts een ruimtelijke bescherming van het NNN, geen bescherming van de functionele kwaliteit. Eventuele externe werking op natuurwaarden in het dit NNN-gebied is in deze zin niet relevant.

Figuur 4. NNN-gebieden (groen) in de nabijheid van het plangebied (rood kader).

Conclusies

Op basis van bovenstaande bevindingen kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- strikt beschermde planten, ongewervelde dieren, reptielen, amfibieën, 'overige' zoogdieren ontbreken binnen het plangebied;
- in het plangebied ontbreken onder de Wnb beschermde vissoorten. Alle voorwaarden en verplichtingen in gedragscodes voor (een eventuele) ruimtelijke ontwikkeling blijven van kracht. Bij werkzaamheden dient men rekening te houden met aanwezigheid van Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad;
- oevers, struweel en tuinbeplanting bieden nestgelegenheid aan diverse soorten vogels. In gebruik zijnde nesten zijn te allen tijde beschermd conform Wnb artikel 3.1. Waargenomen en te verwachten vogels zijn algemene soorten waarbij een afname van nestgelegenheid niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding in de provincie Zuid-Holland.
- nesten van Huismus kunnen niet op de voorhand worden uitgesloten. Nesten van de Huismus zijn strikt beschermd waardoor er (bij aanwezigheid) rekening mee dient te worden gehouden bij de uitvoering van werkzaamheden, ook buiten het broedseizoen;
- binnen het plangebied bevinden zich geen voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen in bebouwing of bomen. De Haarlemmertrekvaart is echter een potentiële vliegroute voor vleermuizen, hetgeen een beschermde functionaliteit is conform Wnb artikel 3.5.;
- het plangebied bevindt zich nabij een NNN-gebied; deze beschermde status is echter niet relevant voor onderhavig bestemmingsplan.

Aanbevelingen

Voorgaande bevindingen in acht genomen, worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- eventuele werkzaamheden dienen plaats te vinden volgens een (door het Ministerie goedgekeurde) gedragscode voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hierin staat onder meer dat werkzaamheden op locaties met vogelnesten buiten de broedtijd om dienen plaats te vinden. De broedperiode loopt grofweg van maart tot en met augustus;
- bij werkzaamheden aan water: houd rekening met voorwaarden en verplichtingen in gedragscodes inzake bescherming van Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad. Afhankelijk van de activiteit kan nader onderzoek wenselijk zijn;
- bij ruimtelijke ontwikkelingen van de tuinen: laat nader onderzoek uitvoeren naar beschermd gebiedsgebruik door Huismus. Voor vernietiging van essentieel leefgebied of nesten is een ontheffing vereist;
- houd rekening met de strikt beschermde status van mogelijk aanwezige vliegroutes van vleermuizen. In de ontwerpfase is de lichtgevoeligheid van deze soortgroep een factor om mee te nemen. Verstoring door licht is mogelijk wanneer men kiest voor uitgebreide verlichting van pijlers en overige constructiedelen van de bruggen. Ook het aanlichten van de infrastructuur middels lichtmasten kunnen leiden tot verstoring. Kies voor type licht dat minder verstoort (amberkleurig), en/of voorkom zo veel mogelijk uitstraling van licht op het water. Wanneer deze maatregelen niet getroffen worden, is nader onderzoek naar gebiedsgebruik door vleermuizen vereist, wil men uitsluiten dat er sprake is van een beschermde situatie.

Bijlage – Wet natuurbescherming

1. Inleiding

De Wet Natuurbescherming is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. De informatie hieronder vat de belangrijkste feiten samen met betrekking tot de bescherming van soorten via de Wet natuurbescherming, en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud. Uitvoering van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de provincies, met uitzondering van grote infrastructurele projecten aan onder meer waterwegen; daarbij blijft de Rijksoverheid het bevoegd gezag. De inhoud van deze samenvatting betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en in tweede instantie de Zuid-Hollandse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

2. Doel van de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren en natuurgebieden.

3. Beschermingsregimes soorten

In de Wet natuurbescherming zijn drie categorieën soorten onderscheiden met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen: vogels, habitatrichtlijnsoorten en overige soorten. Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn betreffen Europese beschermingsregimes waar met de verbodsbepalingen artikel 3.1 en 3.5 in de Wet natuurbescherming in Nederland invulling aan wordt gegeven. Het regime 'andere soorten', artikel 3.10, heeft betrekking op soorten die alleen vallen onder een nationaal beschermingsregime; deze soorten zijn niet vermeld in de Europese richtlijnen. De drie beschermingsregimes met hun verbodsbepalingen zijn hieronder weergegeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8 (bepalingen dat ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, hier niet uitgebreid besproken), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel B, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de Bosmuis, de Huisspitsmuis en de Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De provinciale verordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (zie de soortenlijst verderop onder 'Beschermd andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)'). Voor de verordening, zie: <http://bit.ly/2n5cKWP>

5. Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

In de provinciale beleidsregel staan onderwerpen als het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade en de vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Voor de beleidsregel, zie: <http://bit.ly/2ml3pMk>

6. Vogelsoorten met een (potentieel) ongunstige staat van instandhouding in Zuid-Holland (artikel 3.1)

Naar aanleiding van artikel 3.1 lid 5 heeft Bureau Stadsnatuur een lijst opgesteld van vogelsoorten waarbij verstoring van wezenlijke invloed kan zijn op de staat van instandhouding in Zuid-Holland. Het betreft soorten die als broedvogel in de provincie voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming van nestlocaties en vaste rustplaatsen gold (de onder de Flora- en faunawet als 'categorie 1 t/m

4' gekwalificeerde soorten), aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens van Sovon een ongunstige staat van instandhouding kennen (de voorheen als 'categorie 5' gekwalificeerde soorten met een negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van conflicterende ruimtelijke ontwikkeling en beheer. Deze lijst is niet uitputtend en kan naar aanleiding van ontwikkelingen in de toekomst worden gewijzigd op basis van ecologisch zwaarwegende omstandigheden, zoals veranderingen in populatie-omvang of areaal van een soort. Het effect van de ingreep op de instandhouding van de soort is uiteindelijk leidend in de afweging of sprake is van een beschermde (en daarmee ontheffingsplichtige) situatie. Het gaat om de volgende 85 soorten:

Appelvink	Groene specht	Krooneend	Roerdomp	Tureluur
Baardmannetje	Grote gele kwikstaart	Kwak	Roek	Veldleeuwerik
Blauwe reiger	Grote karekiet	Kwartelkoning	Scholekster	Velduil
Boerenzwaluw	Grote mantelmeeuw	Kleine zilverreiger	Slechtvalk	Visdief
Bontbekplevier	Grutto	Lepelaar	Slobeend	Waterral
Boomvalk	Havik	Matkop	Snor	Watersnip
Bosuil	Huisbus	Middelste zaagbek	Sperwer	Wielewaal
Bruine kiekendief	Huiszwaluw	Noordse stern	Spotvogel	Wilde eend
Buizerd	Grote zilverreiger	Nachtegaal	Spreeuw	Wintertaling
Dwergstern	Ijvogel	Oeverzwaluw	Sprinkhaanzanger	Woudaap
Eider	Kerkuil	Ooievaar	Stenuil	Wulp
Gele Kwikstaart	Kievit	Patrijs	Steltkluit	Zomertaling
Gierzwaluw	Kleine bonte specht	Porseleinhoen	Stormmeeuw	Zomertortel
Goudvink	Kleine plevier	Purperreiger	Strandplevier	Zilvermeeuw
Graspieper	Kluut	Raaf	Tafeleend	Zwarte roodstaart
Grauwe Klauwier	Kneu	Ransuil	Tapuit	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Koekoek	Ringmus	Torenvalk	Zwartkopmeeuw

7. Beschermde habitatrichtlijnsoorten in Zuid-Holland (artikel 3.5)

Soorten uitsluitend vermeld in Bijlage II – Beschermingsregime artikel 3.5 alleen van toepassing in Natura 2000-gebieden.

De volgende 2 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen uitsluitend in voor deze soorten aangewezen Natura 2000-gebieden onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Nauwe korfslak	Zeggekorfslak
----------------	---------------

Soorten vermeld in Bijlage IV – Beschermingsregime artikel 3.5 van toepassing.

De volgende 39 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Groenknoelorchis	Boomkikker	Otter	Meervleermuis	Dwergvinvis
Platte schijfhoren	Heikikker	Bosvleermuis	Rosse vleermuis	Gewone dolfin
Bataafse stroommossel	Kamsalamander	Franjestaart	Ruige dwergvleermuis	Gewone vinvis
Gevlekte witsnuitlibel	Poelkikker	Gewone baardvleermuis	Tweekleurige vleermuis	Griend
Groene glazenmaker	Rugstreeppad	Gewone dwergvleermuis	Vale vleermuis	Potvis
Rivierrombout	Zandhagedis	Gewone grootoorvleermuis	Watervleermuis	Tuimelaar
Houting	Bever	Kleine dwergvleermuis	Bruinvis	Witsnuitdolfijn
Steur	Noordse woelmuis	Laatvlieger	Bultrug	

8. Beschermde andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)

De volgende 35 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.10 (NB: betreft uitsluitend als 'wild' gekwalificeerde plantensoorten; bron: *verspreidingsatlas.nl*):

Blaasvaren	Grote leeuwenklauw	Stofzaad	Grote modderkruiper	Grijze zeehond
Bokkenorchis	Karhuizer anjer	Schubvaren	Kwabaal	Steenmarter
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Smalle raai	Ringslang	Waterspitsmuis
Brede wolfsmelk	Knolspirea	Stijve wolfsmelk	Boommarter	

Bruinrode wespenorchis	Moerasgamander	Tengere veldmuur	Damhert
Dreps	Naakte lathyrus	Wolfskers	Das
Echte gamander	Rozenkransje	Aardbeivlinder	Eekhoorn
Glad biggenkruid	Ruw parelzaad	Grote vos	Gewone zeehond

Soorten waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt van beschermingsregime artikel 3.10

In Zuid-Holland is een vrijstelling van de verbodsbepalingen artikel 3.10 van toepassing op de volgende 22 soorten:

Bastaardkikker	Aardmuis	Egel	Konijn	Wezel
Bruine kikker	Bosmuis	Gewone bosspitsmuis	Ree	Woelrat
Gewone pad	Bunzing	Haas	Rosse woelmuis	
Kleine watersalamander	Dwergmuis	Hermelijn	Veldmuis	
Meerkikker	Dwergspitsmuis	Huisspitsmuis	Vos	

9. Geïntroduceerde soorten in Zuid-Holland

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen in Zuid-Holland niet onder de beschermingsregimes van artikel 3.1, 3.5 of 3.10, tenzij sprake is van een populatie die langer dan 50 jaren achtereen heeft standgehouden in de provincie (mond med. PZH, maart 2017). Voorbeelden in een Zuid-Hollandse context zijn beschermde plantensoorten uitgezaaid vanuit tuinen en Vroedmeesterpad, al dan niet moedwillig geïntroduceerd door terrariumhouders.

Plantensoorten die lokaal zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Knollathyrus	Echte gamander	Bergnachtorchis	Wilde Weir
------------------------	------------	--------------	----------------	-----------------	------------

Diersoorten die zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Boomkikker	Muurhagedis	Vroedmeesterpad	Quaggamossel	Aziatische modderkruiper	Blauwband
------------	-------------	-----------------	--------------	--------------------------	-----------

De beschermde status van soorten als Muskusrat (sinds 1975 gedocumenteerd voor de provincie) en Nijlgans (eerste geval in 1967) kan op grond van het bovengeschetste 50 jaar-criterium ter discussie worden gesteld.

10. Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgbeginsel (artikel 1.10 en 1.11) opgenomen: de intrinsieke waarde van soorten is vastgesteld in een doelbepaling en geldt voor alle soorten, los van een beschermingsregime. Het is een algemeen geldende fatsoenseis die erop neerkomt dat redelijkerwijs vermijdbare schade aan en versterking van planten en dieren moet worden voorkomen.

11. Wanneer ontheffing aanvragen?

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen. Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd door de Omgevingsdienst (zie onder). Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen.

12. Omgevingsvergunning via gemeente

Wanneer er sprake is van een omgevingsvergunning mogen ontheffingen voor beschermde soorten aanhaken. Bij aanhaken moet de gemeente een volledigheidstoets uitvoeren en verzorgt de gemeente de toetsing door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met

inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Met de aanvraag van een omgevingsvergunning is een wettelijke beslistermijn gemoeid van maximaal 26 weken. De gehele aanvraag verloopt via de gemeente. Voor meer informatie, zie: <https://www.omgevingsloket.nl>

13. Losse ontheffing via provincie

Wanneer een ontheffing aangevraagd moet worden waarbij geen omgevingsvergunning nodig is, is de beslistermijn 13 weken met maximaal 7 weken verlenging. De gehele aanvraag verloopt via Omgevingsdienst Haaglanden. De leges bedragen EUR 1800,-. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Voor meer informatie en aanvraagformulieren, zie:

<https://omgevingsdiensthaglanden.nl/categorie/product/7-ontheffingverlening-soorten.html>

14. Gedragcodes

Gedragcodes in het kader van de Wet natuurbescherming worden alleen gemeentelijk of branchebreed opgesteld en dienen te worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken. Bestaande gedragcodes die zijn goedgekeurd onder de Flora- en faunawet zijn, indien nog niet verlopen, nog altijd geldig voor de soorten die onder de Wet natuurbescherming onder één van de drie beschermingsregimes vallen. Voor nieuwe beschermde soorten waarvoor geen mitigerende maatregelen zijn vermeld in gedragcodes zal mogelijk een ontheffing noodzakelijk zijn. Voor soorten die niet (meer) onder een strikt beschermingsregime vallen hoeft niet per se te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragcode. Er moet desalniettemin altijd rekening worden gehouden met de wettelijke zorgplicht.

15. Handhaving

Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming kan handhaving worden ingeschakeld. In Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) hiervoor verantwoordelijk. Voor meer informatie, zie:

<https://www.ozhz.nl/vergunningen-en-meldingen/groene-handhaving>

Melding van een vermoede overtreding:

Telefoon: 078-770 85 85

mail: meldingFfwet@ozhz.nl

website: <http://www.natuurzuidholland.nl/contact/>

Overige contactgegevens:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Afdeling Toezicht en Handhaving
Postbus 550
3300 AN Dordrecht